

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. M. Baan, Driebergen; Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Nijkerk; Ds. H. van Leeuwen, Urk; Ds. D. Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
Meerkkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-73814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

Pinksterpsalm

In Psalm 87 horen we Pinksterklanken. Prophetisch zingt de dichter van het wonder van de Pinksterdag, dat de Heere Zijn Geest uitstort op alle vlees. Maar dan zijn deze klanken er hier in verband met de Kerk des Heeren.

Allereerst is deze psalm de psalm van Gods Sion. De dichter ziet Jeruzalem en weet geestelijk de heerlijkheid en schoonheid van de Gods-stad te onderscheiden. En door Gods Geest meegevoerd gaat hij zingen van de wonderen van de geestelijke Godsstad, waarvan Jeruzalem een afschaduw is.

Is op zichzelf de Gods-stad al geen wonder? Machtig veel vijanden keren zich telkens tegen deze stad. En toch... hoezeer benauwd, zij komt niet om en heeft een eeuwige bestemming. Omdat een wonder achter haar ligt. Het is het wonder van Gods vrijmachtige verkiezing. De grondslag ligt op de bergen der heiligheid.

Bergen zijn het beeld van de ontoegankelijkheid en de onveranderlijke vastheid. Op heilige hemelbergen ligt Sion gegrond. Geen mens heeft de Kerk uitgedacht. In eeuwige liefde heeft God Zijn stad bepaald. In de Raad des Vredes heeft een Drieëinig God gesproken, dat die stad er zal zijn in het bloed van het Lam. Wie zal ooit deze fundamenten omverwerpen? Vast ligt Gods Kerk daarin gegrond. „Want bergen zullen wijken en heuvelen wankelen, maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken en het Verbond mijns vredes zal niet wankelen, zegt de Heere, uw Ontfermer...”

De dichter is niet zo vlug klaar met het vermelden der wonderen. Zeer heerlijke dingen worden van de stad Gods gesproken. In haar en van haar wordt getuigd van de grootheid van Gods genade, van Zijn eeuwige trouw en van de lof van Gods Naam. En toch zeker ook hierin, dat de Heere vijanden maakt tot burgers van deze stad. Luister: „Ik zal Rahab en Babel vermelden onder degenen, die Mij kennen; zie de Filistijn en de Tyriër met de Moor, deze is aldaar geboren”.

Hoe is het mogelijk? Rahab en Babel zullen God kennen. De Filistijn, de Tyriër en de Moor als geboren burgers bekend staan.

’t Gaat hier over vijanden. Israël was geklemd tussen Egypte- Rahab- en Babel. Telkens konden die twee vijanden Israël onder de voet lopen. En wist Sion niet van de verdrukking in Egypte? Van de ballingschap van Babel? En dan: de vijanden dichtbij: de Filistijn, die als aartsvijand telkens geprobeerd had Israël te overheersen, de Tyriër, die de afgodendienst naar Israël had overgebracht. Tenslotte: de Moor, die voor het besef van de Israëliet woonde aan de einde der aarde.

Vijanden, afgodendienaars van het ergste soort. Wat moeten zij binnen de Gods-stad als burgers doen? Vervloekt door de Wet van de heilige God, Die alleen kan zeggen: verboden

„...Ik zal Rahab en Babel vermelden onder degenen, die Mij kennen, zie de Filistijn en de Tyriër met de Moor, deze is aldaar geboren...” Psalm 87: 4.

toegang. En toch... het staat hier, God zegt het: burgers zullen zij zijn van die stad.

Beluister hier dan de wond'ren van Gods genade:

„Wie Mozes' Wet reeds had gevloekt,
als hellewormen had geboekt,
Wordt deze vrijstad opgedaan”.

Verdiend hebben zij om buiten te blijven. In Christus krijgen ze de toegang ontsloten. Deze is aldaar geboren.

Het wonder van genade klinkt door in het woord „geboren”. Tot 3 x toe lezen we in deze psalm: geboren. Het burgerschap van de geestelijke Gods-stad is een zaak van geboorte. Wel zijn ze allen in hun vleselijke afkomst uit Egypte, Babel enz. Afgodendienaars. Maar God doet ze geboren worden door den Heiligen Geest tot burger van Zijn Sion.

Geboorte is geen zaak van allemaal tegelijk. De één na de ander wordt geboren, persoon voor persoon. En dan is het zo wonderlijk, dan gaat Egypte de spraak van Kanaän spreken! Jesaja heeft het geprofeteerd dat er een overblijfsel zal zijn uit Egypte. Uit Babel uit het land der Filistijnen, uit Tyrus zal de Heere toevoegen tot de geestelijke Gods-stad. En de kamerling van Candacé, een Moorman wordt getrokken met koorden van eeuwige liefde. Het aards Jeruzalem kan hem geen zaligheid geven. Zonder vrede maar met Gods Woord verlaat hij de stad. En ziet, God weet hem door middel van Filippus de lijdende Knecht des Heeren voor te stellen. In het bloed van Jezus gaan voor hem de poorten open van het geestelijk Jeruzalem.

Dan worden zij burgers. De Heere schrijft hen zelf als burgers van die stad op met het bloed van het Lam. In Zijn Goddelijk hart hebben ze een plaats en door de Heilige Geest worden ze getrokken en geleid, van hun burgerschap langs de weg van het geloof verzekerd.

Dat is het Evangelie van genade. Nu kan de grootste zondaar en zondares zalig worden. De Filistijn, de Tyriër met de Moor... In het bloed van het Lam kan er gepredikt worden, dat er ingang door de poorten van die stad te verkrijgen is.

Misschien denkt ge: „zou die ingang voor mij wel nodig zijn? Ik ben toch geboren op het erf van Gods Verbond.” Bedrieg uzelf niet. Al zijn we geen „heiden”, zonder het wonder van genade zullen we buiten blijven. De Heere geeft de voorrechten niet om er rustig uw hoofd op neer te leggen, maar om er mee werkzaam te zijn. De Heere bemint de poorten Sions boven de woningen Jacobs om ook gedurig in de weg der middelen Hem te zoeken. Hij wil Zich laten vinden.

VAN DE ADMINISTRATIE

Met veel dank mogen wij vermelden extra te hebben ontvangen f 185,- te weten: van een abonné uit 's-Gravenhage die ons al meerdere malen heeft verrast f 25,-, via Ds. v. d. Ent van een jeugdige die de Ontmoetingsdag niet kon bezoeken f 25,- (goed voorbeeld doet goed volgen), via Ds. Slagboom van de Mannenvereniging te 's-Gravenzande f 25,- en van N.N. eveneens te 's-Gravenzande uit dankbaarheid f 100,-; terwijl 2 abonnees f 5,- overbetaalden voor het abonnementsgeld. Een 5-tal nieuwe abonnees mochten wij noteren, zodat wij weer met dankbaarheid deze enkele regelen mogen samenstellen. Bij de voortduur blijven wij ons blad bij al onze abonnees van harte aanbevelen. Gironummer 704350 ten name van Adm.: Bewaar het Pand, Kwartelstraat 74, Alphen a/d Rijn.

v. d. L.

P.S. Mij is gebleken dat verschillende abonnees, alsook die een advertentie ons toezonden voor plaatsing in ons blad, steeds nog adresseerden: v. Eeghenstraat 14, Alphen a/d Rijn. Gelieve er toch goede nota van te nemen dat ons adres is Adm.: Bewaar het Pand, Kwartelstraat 74, Alphen a/d Rijn.

Die door de poorten doorgaan in het bloed van het Lam zullen begerig gemaakt worden, dat de Gods-stad meerdere burgers zal krijgen. In afhankelijkheid van de Heere mogen ze spreken van de wonderen van Sion. Zij vermelden de grote genade Gods en roepen het allen toe, die van verre staan: „houdt aan, grijpt moed en rust niet eer ge binnen de poorten zijt.” Er is moed te putten uit het wonder, dat de Heere vijanden tot burgers maakt.

En binnen de poorten mogen ze zich verheugen in de fontein des heils. Daar verstaat de Israëliet de Egyptenaar, de Filistijn de Tyriër, omdat zij één taal spreken. Zeker, de burgers van deze stad blijven hier onvolmaakt en hun afkomst komt telkens nog openbaar. Ze dreigen nog om te komen in de strijd. Maar toch: de fundamenten zijn zeker en door het geloof leren ze steeds meer uit die fundamenten te leven. En daarom zullen ze straks binnenkomen in de hemelse heerlijkheid van deze stad.

Daar zal geen satan de snaren van hun harp meer kunnen verbreken maar zullen ze eeuwig zingen van het wonder: verlossing gevonden door het Lam. Dan wordt Gods Naam met lofgejuich geprezen.

D. Slagboom.

Van recht en genade

Op verzoek deel ik mede, dat een abonnement op de preken-serie Van Recht en Genade f 9,- per jaar kost, bij vooruitbetaling te voldoen. Men kan zich nog bij mij opgeven voor een abonnement.

Ds. G. Blom

Besprekingen van de Heilige Oorlog

26

De Koning heeft het verzoekschrift om ontferming voor de ellendige stad Mensziel overgenomen, daar het Hem door Zijn Zoon werd gebracht. Met vreugde heeft de edele Zoon van de Koning de opdracht ontvangen bijstand

te verlenen aan het leger tot bevrijding van de stad.

Dit zeggende, huppelde Hij van vreugde over de bergen, uitroepende: „Ik heb in Mijn hart niets te dierbaar geacht voor Mensziel. De dag der wrake is in Mijn hart voor u o Mensziel. En blijde ben Ik dat gij, Mijn Vader, Mij tot de Overste Leidsman van haar zaligheid hebt gemaakt. Nu zal Ik beginnen te plagen allen die een plaag zijn geweest voor Mijn stad Mensziel en Ik zal haar verlossen van hun hand.”

In deze vreugde is voor het leger van El-Schaddai een bron van moed en kracht werkzaam te zijn tot uitbreiding van des Heeren Koninkrijk. In de blijdschap van de Heere heeft het geloof zijn sterkte te strijden voor Zijn naam en zaak.

Toen des Konings Zoon aldus had gesproken tot de Vader, vloog de tijding hiervan door het hof als de bliksem. Ja, daar werd over niets gesproken dan over hetgeen Immanuël nu zou doen voor de vermaarde stad Mensziel. Maar u kunt niet uitdrukken hoe ook al de hovelingen ingenomen waren met het voor-nemen van hun Prins. Ja, zij waren zo vervuld met dit werk en met de gerechtigheid van de oorlog, dat de hoogste heer en de grootste edelen van het Koninkrijk arbeidden om mede een opdracht te krijgen onder Immanuël, om zo mede te mogen heengaan en de ellendige stad voor El-Schaddai te helpen herwinnen.

Toen werd er besloten, dat er enigen zouden heengaan om aan het leger te boodschappen dat Immanuël stond af te komen om deze stad te bemachtigen en dat Hij zulk een machtig en onoverwinnelijk heir met Zich zou brengen, dat onweerstaanbaar zou zijn. Hoe vaardig de groten aan het hof om als expressen te lopen en deze tijding te brengen aan het leger dat nu voor Mensziel lag.

Toen de kapiteins merkten dat de Koning Zijn Zoon Immanuël zou zenden en dat Deze lust en genegenheid had om deze last op Zich te nemen, juichten zij allemaal, zodat de aarde door hun gejuich openspleet om alzo te tonen hoe zij zich verheugden als zij dachten aan Zijn komst. Ja de bergen beantwoordden hen met een echo en Diabolus zelf schudde en trilde. Want u moet weten dat schoon de burgers van Mensziel door deze dingen niet eens getroffen werden (want zij waren te ellendig verdwaasd, en behartigden alleen hun begeerlijkheden en genoegens) zo was nochtans Diabolus, hun Gouverneur, er zeer door aangedaan. Want hij had gedurig en overal zijn spionnen, die hem van alles tijding brachten en hem zeiden wat er al in 't hof omging tegen hem. Alsmede dat Immanuël binnen korte tijd zeker met een grote macht zou afkomen om een inval te doen. Daar was ook niet één mens in het hof, noch een staatspersoon in het Koninkrijk, die Diabolus zo vreesde als deze Prins. Want ik heb u tevoren (misschien herinnert u het zich) gezegd, dat Diabolus het gewicht van Zijn handen reeds gevoeld had. En nu Hij Zelf zou afkomen was hij te meer bevreesd.

U hebt nu reeds verstaan dat des Konings Zoon Zich verbonden had van het hof neder te komen en Mensziel te verlossen. En dat Zijn Vader Hem ten Overste had gesteld over de armen.

Toen nu de tijd aangebroken was, schikte Hij zich tot de mars en nam met Zich vijf waardige kapiteins met hun compagnieën.

De één was de vermaarde en brave kapitein Geloof, voerende het rode vaandel, dat gedragen werd door de heer Belofte. Zijn wapen was het heilige Lam en een gouden schild. Tienduizend man volgden zijn voetstappen.

Dan was er ook de beroemde kapitein Goede Hoop, deze had het blauwe vaandel. Zijn standaarddrager was de heer Eiser. Zijn wapen drie gouden ankers. Hij had ook tienduizend man onder zich.

Voorts was er ook de dappere kapitein Liefde. Zijn vaandrig was de heer Ontferming. Hij voerde het groene vaandel en tot zijn schild (of wapen) drie naakte weesjes in de schoot omhelsd. Deze had insgelijks tienduizend man die zijn voetstappen nawandelden.

Daarna kwam de brave commandant, kapitein Oprecht, wiens vaandel gedragen werd door de heer Onnozel. Hij had het witte vaandel en tot een wapen drie gouden duiven.

Eindelijk was er ook de waarlijk getrouwe en zeer beminde kapitein Verdraagzaamheid met zijn vaandrig de heer Lankmoedig. Deze had het zwarte vaandel en als wapen drie pijlen door een gouden hart.

Dit nu waren Immanuëls kapiteins met hun vaandrighs, hun wapens en de mannen die zij commandeerden. En zo marcheerde deze vermaarde Prins naar de stad Mensziel. Kapitein Geloof de voortocht, kapitein Verdraagzaamheid de achterhoede en de drie anderen en hun mannen leidden het hoofdleger. De Prins Zelf reed in Zijn wagen aan de spits van de armee.

Toen zij aldus de mars aanvingen, hoe klonken de trompetten, hoe glinsterden de wapens en hoe vlogen de vaandels in de wind. De wapens van de Prins waren allen van louter goud en blonken als de zon in het firmament. De wapens van de kapiteins waren allen wel beproefd en vertoonden zich als glinsterende sterren. Daar waren ook enige hovelingen, die als volontairs of vrijwilligers dienden uit liefde tot de Koning El-Schaddai en tot de gelukkige verlossing van de stad Mensziel.

Immanuël dus vaardig om de stad te her-nemen, nam ook op bevel van Zijn Vader vierenvijftig stormrammen en twaalf slingers om stenen te werpen met zich. En dat waren de bijbelboeken. Ieder daarvan was van zuiver goud en deze drie droegen ze met zich in 't midden en in 't hart van het leger, de ganse weg die zij naar Mensziel marcheerden.

Gods Woord is het oorlogsboek, de strijd tegen zonde, satan en ongeloof, gaat van Hem uit. De drie kapiteins Geloof, Hoop en Liefde hebben de edele moed om te strijden tot den bloede toe vanuit het Woord, door de dierbare werkingen van de Heilige Geest. „Want het Woord Gods is levend en krachtig en scherp-snijdender dan enige tweesnijdend zwaard en gaat door tot de verdeling der ziel en des Geestes en der samenvoegselen en des mergs en is een oordeler der gedachten en der overleggingen des harten.”

Door het levend Woord als het zwaard des Geestes leert de zondaar enerzijds in Adam het oordeel des doods en der verdoemenis aanvaarden tot boetvaardigheid, maar anderzijds verkrijgt hij door het geloof in Christus vergeving der zonden en het recht ten eeuwige leven. En dat bekomt in de oefeningen en beproevingen van het geloof steeds meer diepgang.

Nijkerk.

R. Kok

Slotwoord van Ds. M. C. Tanis

gesproken aan het einde van de morgensamenkomst van de Ontmoetingsdag op 8 april 1972 te Dordrecht.

Over enige tijd gaan velen weer één of twee weken naar een andere omgeving. Men trekt naar het Noorden, Zuiden, Westen of Oosten.

Na de terugkeer in eigen plaats wordt geïnformeerd, hoe men het gehad heeft. Ook wordt gevraagd, waar men gekerkt en wie men gehoord heeft. Wanneer een predikant na de vakantietijd met gemeenteleden in contact komt, worden door hem ook deze vragen gesteld. Bijzonder de laatste, want hij wil graag weten of de gemeenteleden naar de kerk geweest zijn. Soms worden teleurstellende ervaringen meegedeeld. De opmerking wordt wel eens gehoord: „dominee, het was zo geheel anders als wij gewend zijn.” Veel vrouwen en meisjes zonder hoed. Veel werd er gezongen, meer dan wij gewend zijn. De zangwijze was ritmisch. De nieuwe vertaling werd gebruikt en de dienst duurde maar een uur. Nu kan ik begrijpen, dat die opmerkingen gemaakt worden. In de verschijning moet blijken, dat men als gemeente treedt voor het aangezicht des Heeren. De kerkzang is een belangrijk deel van de eredienst, maar zij mag niet een behoorlijk deel van de dienst in beslag nemen.

Het belangrijkste is echter de Woordverklaring. De stem van God tot het volk. Dat de nieuwe vertaling gebruikt werd is te betreuren, daar we kunnen vaststellen, dat de statenvertaling de meest zuivere weergave geeft van de oorspronkelijke tekst. En een preek van 20 minuten is te kort, want dan komen de twee delen van de prediking niet tot hun recht. De explicatie en de applicatie. De uitleg en de toepassing. Over het gehoorde op de zondag wordt ook nog weleens het een en ander gezegd. Wat te begrijpen is, want men gaat 's zondags naar de kerk om Gods Woord te horen. Terecht leert onze belijdenis, overeenkomstig de vele gegevens van de Schrift, dat het Woord van God, zoals het in de prediking tot ons komt, „het zaad der wedergeboorte en het voedsel der zielen” is. Daar moet elke prediking dan ook op gericht zijn. Critiek kan er zijn op de orde van dienst en de korthed van de dienst en terecht soms, maar bijzonder moet nagegaan worden, wat de inhoud van de prediking is. Nu valt er wanneer we het over de inhoud hebben een verandering te constateren. Verzet wordt er aangetekend tegen de volgorde wet en evangelie. Met klem wordt verdedigd, dat de bijbelse volgorde is: evangelie en wet. Op en onder de kansel wordt dit geponeerd. Een bewijs daarvan vindt U in het volgende, wat we ergens lezen...”. In de bijbel komt er namelijk Eén op je af: Jezus Christus. Als je Hem in de ogen kijkt, dan kan het niet anders of je zegt amen op jouw zondaars-zijn. Je laat je redden door Zijn bloed. Je stelt jezelf Hem ter beschikking. Geloven is alleen maar reageren op wat God tot je zegt en van je vraagt en het is natuurlijk wat beneden de maat om uit te gaan pluizen hoe dat gaat. Dat is het domme van al die mensen, die steeds maar weer vragen of zij moeten geloven of dat God het geeft. De Heere spreekt zo tot ons, dat we wel moeten luisteren. Dat is het machtige van het Evangelie. Je kunt er gewoonweg niet onderuit! God heeft het eerste en het laatste woord en wij komen in beweging: omdat Hij spreekt”.

Wat we U hebben voorgelezen is opgebouwd uit de grondgedachte bij het kruis van Golgotha zie je pas, dat je zondaar bent. Daar leer je amen zeggen op je zondaar-zijn. Dit is niet naar de Schrift. De Schrift leert duidelijk anders. Johannes de Doper moest als boeteprediker de weg bereiden voor de Christus. Op natuurlijk en geestelijk gebied is het zo, dat die gezond zijn hebben de medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn. Van nature zijn we allen in eigen oog gezond. We zien onze zonde en schuld niet. We moeten er aan ontdekt worden en dat is het werk van Gods Geest. Om die ontdekkende genade moet gevraagd worden. De wet gehanteerd in de hand van Gods Geest overtuigt ons van zonde en schuld. We gaan inzien en belijden schuldig te staan aan al de geboden van God. We ontdekken, dat we melaats zijn van de hoofdschedel tot de voetzool toe. Onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. Wanneer we aan deze zaken kennis hebben, krijgt het Evangelie, door Gods genade, volle waarde. In zijn catechismusverklaring zegt Ursinus terecht: „zolang wij onze zonde en ellende niet kennen, zijn wij ongeschikt om het evangelie te horen”. Het evangelie wordt evangelie voor een honderd procent zondaar. Dat evangelie spreekt van de Christus in Zijn rijkdom en heerlijkheid. Hij is de geopende Fontein tegen de zonde en onreinigheid. Tot Hem vlucht men. Tot Hem komt men. Want Hij is van God geschonken tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en tot een volkomen verlossing. Door de genade des Geestes gelooft men in Hem. Die zielsbeleving doet roemen in de Heere alleen. Zeker Gods Woord geeft aan de verantwoordelijkheid van de mens en we willen daar niets vanaf doen. De verantwoordelijkheid van de mens moet in de prediking steeds gehonoreerd worden, maar de persoonlijke kennis van Wet en Evangelie, zonde en genade is het werk van Gods Geest. Nu zegt de Heere in Zijn Woord, dat jong en oud om die zaligmakende kennis mogen vragen. Dat er onder ons ook veel gebed zij om geestelijke predikers. Onze tijd heeft geen behoefte aan geestige, maar geeste-

lijke predikers. Dienaars van het Woord. Die, gelijk het formulier het zegt, het Woord des Heeren, door de Schriften der Profeten en Apostelen geopenbaard, grondig en oprechtelijk aan het volk voordragen en het toe-eigenen, zo in het gemeen, als in het bijzonder, tot nuttigheid der toehoorders, met onderwijzen, vermanen en vertroosten en bestraffen naar eens iegelijks behoefte, verkondigende de bekering tot God en de verzoening met Hem door het geloof in Jezus Christus". Dat geve God uit genade.

Laat ons nu de morgensamenkomst sluiten met gebed en daarna zingen we Ps. 68 : 14.

Generale Synode

5

Er kwamen in de laatste vergaderingen van de synode 1971/72 nog belangrijke zaken aan de orde. Enkele daarvan vragen hier onze aandacht.

Daar was de kwestie van de nieuwe psalmberijming. De vorige synode had deze aan de kerken ter beoordeling gegeven. Verschillende kerken gingen zonder meer tot gebruik van deze berijming over. Andere kerken waren voorzichtiger. Zij waren mogelijk wel vóór de nieuwe berijming, maar bewandelden de kerkelijke weg en wachtten de uitspraak van de synode af. De pennen kwamen in beweging. Ds. Tanis schreef in ons blad verschillende artikelen over Het lied in de eredienst. Later verschenen deze artikelen aangevuld in een brochure, die gretig aftrek vond. De deputaten spraken hun oordeel uit. Vele kerken brachten bezwaren in. Er kwamen ook bezwaren van de kant van meerdere vergaderingen.

De synode heeft er lang en breed over gesproken en is tenslotte tot een uitspraak gekomen. In De Wekker vinden we een uitvoerig verslag. Er waren enkele voorstellen. Het eerst kwam in stemming het voorstel om geen uitspraak te doen t.a.v. de psalmberijming, die moet worden gebruikt. We nemen hier over wat de verslaggever in De Wekker schrijft:

„Nadat bij zitten en opstaan gestemd was bleek dit voorstel te zijn aanvaard met 23 stemmen tegen en 27 stemmen voor. (Er waren die middag geen 52, maar 50 afgevaardigden).

Er ontstond enige verwarring toen een afgevaardigde verklaarde verkeerdt te hebben gestemd per vergissing.

Uit de synode kwam toen het voorstel opnieuw te stemmen. Maar dit werd verworpen. De stemming was wettig geweest. Er gebeurt niets bij geval. Door aanneming van voorstel kwamen de andere voorstellen niet meer in stemming. De synode heeft dus geen uitspraak gedaan t.a.v. de psalmberijming, die moet worden gebruikt.

Het is niet juist om te zeggen, dat de synode de nieuwe psalmberijming heeft vrijgegeven. Dat zou een positieve uitspraak betekenen en inhouden, dat de synode toch een oordeel over een psalmberijming had uitgesproken. Dit heeft de synode niet gedaan. Maar deze uitspraak betekent praktisch wel, dat de kerkeraden de berijming kunnen laten zingen, die zij willen. De verantwoordelijkheid van de kerkeraden wordt op deze wijze vergroot."

Tot zover de verslaggever. In een artikel „Rondom de kerk" in het Kerkblad voor het Noorden lezen we:

„In de dagbladen en „de Wekker" heeft men reeds kunnen lezen wat de beslissing van de generale synode is geweest over het gebruik van de nieuwe psalmberijming. De synode heeft geen uitspraak gedaan in positieve of negatieve zin. Ze heeft niet gezegd: u kunt haar gebruiken en evenmin u moet haar niet gebruiken. Zij heeft de beslissing over het gebruik overgelaten aan de kerkeraden. Dat is niet officieel uitgesproken, maar daar komt de uitspraak van de synode in het licht van de besprekingen op neer."

Tot zover dit artikel. Het is duidelijk, dat de synode geen leiding gegeven heeft, dat wil zeggen: geen leiding in een goede richting.

Met het gevolg, dat we hier weer een punt hebben, waarin de kerken twee richtingen uitgaan. Sommige gemeenten zullen van de open deur gebruik maken om de nieuwe berijming in te voeren, voorzover zij dat al niet hebben gedaan. Andere zullen daarvoor terugdeinzen, omdat de bezwaren daartegen voor hen overwegend zijn.

In vele gemeenten is zo weer olie op het vuur geworpen, dat daardoor hoog kan opvlammen. In gemeenten, waar men tegen de invoering is zijn vaak opposanten, die proberen voor nieuwigheden meer aanhang te krijgen en zo allerlei onrust veroorzaken. In gemeenten, waar men min of meer vlot denkt aan of overgaat tot invoering van de nieuwe psalmberijming komt het behoudende deel, voorzover dat nog gevonden wordt, nog meer in de knel.

Eén van de lezers van ons blad schreef enkele weken geleden omtrent deze aangelegenheid.

We nemen uit zijn brief het volgende over: „... ik geloof, dat er wat deze kwestie aangaat zo'n behoefte aan is, dat men goed wordt voorgelicht, zodat ook vele gemeenteleden niet geslingerd worden tussen ongegronde vooroordelen en valse hartstochten.

Het is toch een levensbelang voor de gemeente, dat ze volledig verantwoorde en betrouwbare liederen zingt? Zou het niet kunnen zijn, dat vele gemeenteleden nog gerust zijn en nog hun stem niet menen behoeven te verheffen, juist omdat ze niet weten, welke nieuwerwetse, vaak ongereformeerde opvattingen en gedachten erin verwerkt zijn?

Ik denk wel eens, dat het welzijn van onze kerken, de Chr. Geref., ernstig zal schade lijden, als deze oecumenische bundel bij ons (meer) ingang gaat vinden. Het zal onze kerk nooit ongemerkt voorbijgaan, het zal (meer dan nu reeds het geval is) verdeeldheid brengen ofwel vergroten. De vrucht van een principieel en schriftuurlijk onderricht zal een éénstemmig ja of een éénstemmig neen moeten brengen. Ik weet, dat dit niet mogelijk is, nu het al zover is, maar een waarschuwend stem zal misschien groter onheil mogen verhoeden.

... Ik ben lid van de kerk van..., maar ik kan u wel zeggen, dat het beslist geen kwaad kan, als men ook naar dit geluid (bedoeld wordt de brochure van Ds Tanis: Het lied in de eredienst) eens zou willen horen. Ook meen ik, en dat is de eigenlijke reden van mijn schrijven, dat er zelfs wel behoefte is aan een dergelijk onderwijs, en dat er velen daar zijn, die erg graag zouden kennismaken van het gebodene... Mogelijk kan... (dit) in... nog een heilzame werking hebben, waardoor mogelijk een noodlottige stap nog kan verhinderd of anderszins teniet gedaan worden. Geloof u mij: de nood is hoog."

We menen er goed aan te doen dit door te geven. Het is van belang, dat de ogen opengaan voor de grote gevaren, die hier van alle kanten dreigen. Ook hier geldt het woord van de Heere Jezus: waakt!

B.

Rectificatie

Aan het eind van het 2e stuk over Eliza en zijn jongen, is een regel uitgevallen, waardoor het voor onze jonge mensen iets afstotends zou kunnen krijgen. Dat is niet de bedoeling. Daarom geven we gaarne de regel ter aanvulling nog even door:

... alsof de jeugd de wijsheid in pacht heeft. „Ik zeg dit niet om onze jonge mensen te discrimineren." In tegendeel! enz.

Jullie vriend Ds. v. d. Ent.

Voor de jeugd

Beste Jongelui!

Het gebed van een oudere - om open ogen van een jongere. (3)

„Op voet van oorlog met het vijfde gebod", dat was de laatste regel van het laatste stuk, dat van mijn hand onder jullie aandacht kwam.

Het vijfde gebod is jullie natuurlijk bekend. Of niet? Het overkomt mij nog al eens, als ik aan jonge mensen vraag hoe het vijfde gebod luidt, dat ze het antwoord schuldig blijven. Dat is natuurlijk niet van het beste. Als men de geboden niet kent, hoe zal men er naar kunnen leven?

Het vijfde gebod luidt: „Eert uw vader en uw moeder, opdat uw dagen verlengd worden, in het land dat u de Heere, uw God, geeft."

Het wil kort en goed zeggen, dat de jongeren onderdanigheid verschuldigd zijn aan de ouderen. Werd er naar deze regel meer geleefd er zouden minder problemen zijn. De Heere zou er ook Zijn zegen aan verbinden, gelijk Hij dat beloofd heeft. Hij is een Waarmaker van Zijn woord. Laten mijn vrienden, oud en jong, dat niet vergeten.

De jongen wist het niet meer. Hij ging naar de oudere om raad. Ach mijn heer, hoe zullen wij doen?

Eliza ziet deze jongen komen. Wat doet hij nu? Stoot hij deze jongen af? Zegt hij tegen hem: Ja, jongen, nu komt het er op aan. Nu zal het gebeuren? Niets van dat alles. Eliza gedraagt zich niet als een „gezetene burger" in het koninkrijk Gods. Hij toont voor deze jongen begrip te hebben. Hij heeft liefde tot deze jongen. Liefde doet veel begrijpen. Hij begrijpt daarom de nood waarin deze jongen zich bevindt.

Een dergelijke levenshouding wordt bij de ouderen t.o.v. de jongeren niet altijd gevonden. Het moet eerlijk worden gezegd, dat er tegenwoordig veel ouderen zijn, die voor de jeugd helemaal geen begrip hebben. Het zijn de „gezeten burgers". De mensen die hun geestelijke schaa-pjes op het droge hebben. Zij kijken uit de hoogte op de jonge mensen neer. Men zegt dan meewarig: „Die jeugd van tegenwoordig..." Men gaat er schouderophalend aan voorbij en verwaardigt zich niet om één enkel woord er mede te wisselen. Dat is natuurlijk helemaal uit de boze. Ik hoop niet dat er onder ons zich bevinden, die er zo over denken. En mochten ze er zijn, dan is het raadzaam dat ze hun houding tegenover de jeugd drastisch gaan wijzigen. Want een dergelijke houding getuigt allerminst van liefde tegenover onze jonge mensen. Want die hebben vandaag werkelijk vragen. Eigentijdse vragen. Dat zijn vragen omtrent dingen die in het jaar 1972 aan de orde zijn. Als daarom de jonge mensen vandaag tot u, ouderen, zeggen: „Ach mijn heer, hoe zullen we doen?" stoot ze dan niet van u af. Maar betoont dat ge ze wilt begrijpen. Geeft hun een hand. Ze vragen er om. Ze zoeken een houvast. En als ze er niet om vragen, steekt hun dan de hand toe en zoekt ze vast te grijpen en te houden. Ze hebben ook een ziel voor de eeuwigheid te verliezen. En dat is ontzaglijk veel. Dat is eigenlijk alles. Want het oude gezegde is nog altijd waar:

Geld verloren is veel verloren.

Eer verloren is meer verloren

Doch de ziel verloren is alles verloren.

Wie de waarde van zijn eigen ziel voor de eeuwigheid heeft leren kennen, die zal de waarde van een jonge ziel niet onderschatten, doch alles doen, wat mogelijk is, om zulk een ziel te behouden. Want de ziel behouden, dat is dan uiteindelijk toch: alles behouden.

Eliza toonde voor deze jongen begrip te hebben. Hij begint met hem moed in te spreken. Hij probeert daartoe voor alle dingen de vrees bij hem weg te nemen. Niet door op zichzelf te wijzen, maar door te wijzen op datgene wat de Heere hem te zien gaf, dat is op datgene wat des Heeren is. Hij zegt: Vrees niet, want die bij ons zijn, zijn meer dan die bij hen zijn. Eliza zag de berg vol vurige paarden en wagenen. Eliza zag des Heeren legerscharen. Een hemelse krijgsmacht. Daar kon Benhadad, met al zijn paarden en wagens en welgeoefende soldaten, niet tegen op.

Maar al zag Eliza dit nu, daar was die jongen nog niet mee geholpen. Hij moest het uiteindelijk zelf ook zien. En om het te kunnen zien, moest er aan deze jongen een wonder gebeuren. Zijn ogen moesten geopend worden. En dat wonder kon Eliza niet verrichten. O zeker, als een middel in Gods had hij al veel won-

deren mogen doen. Maar het was dan altijd gebeurd door Gods alvermogen. Meer dan een middel was Eliza nooit geweest. Dat is hij zich nu ook terdege bewust. En daarom gaat hij met deze jongen in gebed. Het gebed dat Eliza opzondt, is een gelovig gebed. Het gebed dat hij opzond met een zodanig geloof, dat hij ook niet van zichzelf had. Want elk wáár gebed is ook een gave van God, gewerkt in des mensen hart, door de Geest der genade en der gebeden. Wanneer Eliza in het gebed gaat, dan heeft deze jongen in zijn nood, in zijn angst meegebeden. Dat kan niet anders. Hoe zou hij hier onverschillig bij hebben kunnen staan? De nood was voor hem een konkrete zaak.

Eliza bad en zeide: Heere open toch zijne ogen, dat hij zie. En de jongen heeft het in zijn benauwdheid nagezegd: Heere open toch mijne ogen, dat ik zie.

Samen in gebed. Een oudere met een jongere. Waar zijn de ouderen tegenwoordig, die nog bidden met de jeugd? Hier kan niemand zichzelf er af maken met te zeggen: Dat gebed zal dan toch gegeven moeten worden. Want al stemmen wij daar van harte mee in, de verplichting ligt er nochtans voor elke oudere om het voor de jongeren van de Heere te verwachten. Want ook aan onze jonge mensen moet een wonder gebeuren. Ook hun ogen moeten geopend worden. En dat is geen mensen werk. Laat niemand dit vergeten. Niemand van de mensen kan een wonder doen. Mensen kunnen vaak wel „wonderlijk” doen. Maar wonderen doen is alleen Gods werk. 't Is de Heere, Die alleen wonderen werkt.

Als we met de jeugd niet bidden, komt dit dan, omdat we zelf, als ouderen, het geloof missen? Dan is dat des te erger. Want het is altijd nog onmogelijk om zonder geloof Gode te behagen. Laat elke oudere dit bedenken en toch niet rusten voor hij in deze bange tijd zelf een oog heeft gekregen voor de almacht des Heeren.

Wat is het daarentegen groot als er jongeren in nood zich tot ons wenden en de Heere geeft een gebed om te bidden op de manier zoals Eliza dit deed. Bidden, met een bewogen hart. Bidden met een liefdevol hart. Bidden met een begrip hart. Bidden met een hart dat een jonge ziel in zijn/haar nood verstaat. Dan stoot men ze niet af. Dan ziet men niet uit de hoogte op hen neer. Maar dan gaat men er naast zitten. Dan wordt Gods aangezicht gezocht met de bede: Heere open toch de ogen van deze jongen. Heere open toch de ogen van dit meisje. Opdat zij mogen zien, dat de Heere de God der legerscharen met ons is. Dat Hij ons behoeden kan in gevaren. Of zoals dat zo heel mooi bezongen wordt in Ps. 46:

De Heer, de God der legerscharen,
Is met ons, hoedt ons in gevaren.
De Heer, de God van Jacobs zaad,
Is ons een burcht, een toeverlaat.

Daarom, ouderen, bidt veel voor de jeugd. De vijand is machtig. Onze jonge mensen worden er door bedreigd. De Satan mobiliseert zijn leger. Hij roept de gehele wereld bij elkaar om de jeugd te verslinden. Maar de Heere is Almachtig. Hij kan blinde ogen openen. Wat bij mensen onmogelijk is, is mogelijk bij God. Gelukkig. De geschiedenis leert het en de kerk van alle eeuwen bezingt het:

't Is de Heer, Wiens alvermogen
Blinden schenkt het lieflijk licht.
Wie in het stof lag neergebogen,
Wordt door Hem weer opgericht.
God, Die lust in waarheid heeft,
Mint hem, die rechtvaardig leeft.

Ouderen en jongeren, we gaan voor ditmaal weer eindigen. In een slotartikel hopen we nog een ogenblik met elkander over het wonder, dat God deed en nog doen wil, te denken. Denk er vast allemaal maar over. En voeg de daad bij de gedachte, door het met elkander en voor elkander, alleen bij de Heere te zoeken. De oprechte bidders worden niet beschaamd. O God, maak het ons allemaal, door Uw Geest!

Julie aller vriend Ds. H. C. v. d. Ent

Boekbespreking

GEDICHTEN VOOR KINDEREN door Isaac Watts vertaald door Marinus Nijse - Uitgeverij W. J. Pieters - Oostburg

Aan de gedichten gaat een Ten geleide vooraf. Daaraan ontleen we het volgende:

Isaac Watts publiceerde deze gedichten voor het eerst in 1715 onder de titel „Geestelijke liederen voor kinderen”. Hij werd in 1699 hulpprediker, in 1702 predikant te Londen. Hij stond daar tot 1748, zijn sterfjaar. Hij maakte naam als dichter en stond bekend als leider van de Afgescheidenen. Zijn bekendste gedicht is het lied dat nu nog overal gezongen wordt op de Wapenstilstandsday op 11 november: O God, Die droeg ons voorgelacht. Zijn Kindergedichten hebben na 1715 wel 600 uitgaven beleefd en het aantal exemplaren wordt geschat op 7 miljoen. De bedoeling van zijn schrijven was om de kinderen aan te zetten tot ernstige gedachten.

Tot zover uit het Ten geleide. Het is een hele opgave om gedichten uit een andere taal in de onze over te zetten en dan toch goede gedichten over te houden. Nijse heeft een poging gewaagd en geeft die ter beoordeling aan de openbaarheid prijs. De inhoud van de gedichten is wel wat moraliserend, maar toch ook wel ernstig en waarschuwend. We mogen hopen, dat de gedichten beantwoorden aan het doel, dat de schrijver beoogde. De gedichten, 36 in getal, handelen over allerlei onderwerpen, zoals: Een lied ter eer van God. De uitnemendheid van de Bijbel, De voordelen van godsdienst in onze jeugd, Tegen trots op kleren, Zondagmorgen, De Mier. - Het boekje kost ingenaaid f 3,50.

NEERLANDS KERK BOLWERK DER VRIJHEID, door A. F. C. Dubbeldam.

De ondertitel luidt documentatie van een strijd voor de Schriftuurlijke handhaving der gereformeerde belijdenis. Het werk is uitgegeven in samenwerking met de Gereformeerde Kerk (onderh. D.K.O.) te Kampen.

Na een Voorwoord van de schrijver volgt een inleiding van 18 blz. Dan komen deel I: De zaak Kampen, deel II: Het bezwaarschrift ter synode Hoozevee, deel III: De voorlichting in Kampen tijdens de procesgang. Dan komen er nog bijlagen, die met de zaak in verband staan, samen ongeveer 200 blz. omvattend.

We hebben hier geen boek, dat een volledig inzicht geeft in de verwickelingen te Kampen en elders. Dat is trouwens ook niet de bedoeling van deze uitgave. De schrijver zelf is er nauw bij betrokken en geeft in dit boek door wat naar zijn mening van belang is. Voor een juiste oordeelsvorming omtrent alles wat zich in en rond de vrijgemaakte kerken voorgedaan heeft en nog voordoet is het van groot belang kennis te nemen van de inhoud van dit boek. We kunnen daar niet verder op ingaan. Dat lijkt ook niet nodig. Wel willen we hieronder nog weer geven, wat de schrijver in zijn voorwoord zegt:

„Bolwerk... de wijkplaats, het toevluchtsoord der Vrijheid! Daar gaat het om in Kampen en in Nederland.

Dat de Kerk dit blijft! Dat ze dit meer en meer wordt!

Zó alleen kan ze de Waarheid dragen, uitdragen en ten zegen gesteld worden en vloekpsalmen zingen in Nederland en Europa, land en werelddeel beschermen door het sabbatslicht van het Evangelie.

De lezer vindt in dit geschrift allereerst een algemene inleiding, die een poging doet de oorzaak van de verstoring der Gereformeerden aan te wijzen. Vervolgens wordt het leerconflict in Kampen behandeld, waarbij de delen 2 en 3 met de bijlagen als onmisbaar materiaal fungeren.

Bijlage V geeft voorts ook nader bescheid over de politieke ontwikkeling rond het leerconflict te Kampen.

Moge de Heere deze o zo zwakke poging tot herstel van geschonden kerkelijke verhoudingen in ons vaderland zegenen.”

De schrijver heeft nog een beperkt aantal exemplaren beschikbaar, te bestellen door storting of overmaking van f 20,- per exemplaar op giro: 1309696 ten name van A. F. C. Dubbeldam, Van Mathenessestraat 21, Warmond.

CREMATIE.

nr. 18 van de informatie-serie van de Bond voor inwendige zending. Joh. v. Oldenbarneveldlaan 10, Amersfoort, giro 980.980.

De schrijvers zijn de predikanten W. Chr. Hovius en A. Noordegraaf. Zij handelen over: Wat is crematie? Motieven voor de crematie. Godsdiensthistorische notities, Wat zegt de Wet?, De houding der kerken, Oudtestamentische Schriftgegevens, Enkele Nieuwtestamentische gegevens, Gestorven, begraven, opstaan, 1 Corinthe 15 en Consekventie van het belijden. Gespreksvragen zijn er ook. De schrijvers laten een positief geluid horen. Dat is van groot belang in deze tijd. De folder telt 8 pag. en kost 50 cent. Hartelijk aanbevolen.

J. Overeem - ZWITSERS MEISJE - W. J. Pieters - Oostburg.

Dit is een boekje, dat keurig is uitgegeven in een gele band. Wel zijn er fouten bij het corrigeren over het hoofd gezien. Het boek leest prettig. Er komen verschillende tekeningen in voor. Het geheel ziet er aantrekkelijk uit. Het boek telt 114 blz.

Het bevat een verhaal, dat handelt over een meisje in een Zwitsers bergdorp, de oudste van een gezin met twee, later met drie kinderen. Elsje heeft een

lief karakter. Ze maakt allerlei mee. Er komen ook andere personen in het verhaal naar voren, die in het leven van het meisje betekenis hebben. Elsje komt tot een nieuwe levenskeus. Beschreven wordt hoe ze dat toont in haar leven.

Dat is in het kort de inhoud van het verhaal. We vragen ons af, of alle gegevens in het boek wel tot hun recht komen. De geestelijke inslag kan ons niet helemaal bevredigen.

Overigens kunnen we wel een woord van aanbeveling schrijven. Het verhaal heeft een goede strekking en dat mag ons in deze tijd wel bijzonder verheugen, nu er zoveel andere lectuur op de markt verschijnt.

Het kost f 5,90.

B.

KOOP

VERANTWOORDE LANGSPEELPLATEN !

GH/05 Meditatieplaat 1: Ds. W. Chr. Hovius en Ds. J. van Haaren; Daniël aan het hof in Babel, Het doen van een wonderlijk God f 14,90.

GH/06 Meditatieplaat 2: Ds. H. Rijkse en Ds. B. Haverkamp; Geeft de HEERE de hand en De bruiloft te Kana f 14,90

GH/07 Meditatieplaat 3: Ds. W. L. Tukker en Ds. G. A. Zijdeveld; Petrus' schoonmoeder en Het gebed van Hiskia f 14,90

Een abonnement op de meditatie-serie: „Korenaren uit de volle oogst” kost slechts f 12,50
Alle platen franko thuis in 4-kleurenhoes, stereo/mono afspeelbaar te bestellen bij:

GOUDEN HARPEN N.V.

Postbus 135 LISSE - Giro 239.80.80
Telefoon (02521) - 45 43.

Wij leveren u alle

Bijbels en Psalmboekjes

(Statenvertaling)

franko thuis

H.H. Kerkeraden!

Voor de levering van **huwelijksbijbels** houden wij ons aanbevolen

BOEKHANDEL VAN LEEUWEN

Wijk 7-78, Urk, telef. 05277-1783
na 7 uur: Almerelaan 1, telef. 05277-1593

Het adres voor al Uw

GOEDE BOEKEN

lees- en prekenboeken, bijbels (uitsluitend statenvertaling) en psalmboekjes is

G. KOOL

Lingedijk 31, postbus 22, Leerdam
Telefoon 03451-4085

(Uw bestelling ongefrankeerd: antwoordnr. 3)

Voor bijbels, boeken en muziek
Is **LINDENBERG** uniek!

Grote voorraad-snelle levering,
ook van de allernieuwste uitgaven

LINDENBERG'S BOEKHANDEL

Slaak 8 (postbus 4209) - Rotterdam-16
Telefoon 010-12 89 54

Een goede nachtrust ZONDER slaap-tablet? Dat kan!

Bestel dan onze veilige

* ZENUWKRUIDEN

Brengt de gespannen zenuwen
weer geheel tot rust.

Kuur voor een maand f 7,50
(verzendkosten inbegrepen)

DROGISTERIJ

SIKKING

Barvoetestraat 5 - Haarlem

Telef. 023 - 31 28 82 (b.g.g. 32 46 06)

Giro 190 609